

JORNAL SEMANAL

PRACIA

Publica-se em Prudentopolis
em Typographia «Pracia»

dirigida pelo M. SALAMACHA

Redactor: P. KARMANSKEI

Endereço: «Pracia», Prudento-
polis, Parana, Brazil.

ПРАЦЯ

* «ПРАЦЯ» *

Український тижневник у
Бразилії.

Виходить в четвер

ПЕРЕДПЛАТА:

Для Бразилії річно 10\$, півр. 5\$.

Для Північної Америки 2500 дол.

Для Канади 2500 дол.

Для Аргентини 6 пезів.

Приймається оголошення в ціні \$200
за рядок, або його місце.

В трьохсотню річницю.

Дня 25. ц. м. нам Українцям греко-католикам доводиться святкувати трьохсотню річницю смерти того, що своєю мученичою кровю запечатав наше обеднання з римською церквою, з її легальним Головою, трьохсотню річницю смерти священомученика Йосафата Кунцевича. Цей празник має особливе значіння для Прудентополя, який готується в цей день приступити до будови церкви посвяченій мученикови.

Вже сусіди своєю хитрою політикою так завжди дбають, щоб ми не мали ніодного свого герольда, якого постать стояла б однаково високо перед очима цілого нашого народу, щоб вона була однаково дорога усім синам великої, соборної України. Ся доля постигла вже великого войовника за визволення України Богдана, котрого той сам нарід, який передше під його стягом з одушевленням і єдиномишлієм доказував чуд героїства, небавком після того прокляв: „бодай того Хмельницького першая куля не минула“.

Не може бути у нас одної думки і про св. Йосафата, тимпаче, що ми як політично, так і релігійно стоїмо по двох боках кордону ще і сьогодні. Що кордон — границя роздирає нас на два обози політичні, про те побачили всі на

останній український магнат, якого дітей пожерла ненаситна Польща, вигодовуючи з них найлютіших катів свого рідного народу в особі Єремїїв Вишневецьких, кн. Константин Острожський, пер до того, щоб українська православна церква обедналася з римською зберігаючи свій східний обряд і свої привілеї. Та коли українські провідники добачували в обеднанню з римським Престолом утечу перед загладою українського народу в польському морі, то Поляки добачали в цьому обеднанню тільки це затоплююче в собі Україну море. І ось в цьому протилежному погляді і змаганню криється і початок нашої релігійної трагедії, якої героєм являється св. Йосафат. В цьому і криється злочин польської шляхти, яка не дала змоги усім синам України обеднатися під папським прапором. Український нарід багнув унії з Римом при збереженню свого обряду і своєї національної відрубности, при чому він був би зберіг принаймні останки своєї аристокрації, яку релігійна польська нагінка заганяла до латинського косцюла і враз до польської національності. Поляки стреміли до накинення нам насильно латинського обряду, щоб цього дорогого поробити нас (як це діється ще й сьогодні) Поляками. В одних була ідея самозбереження, у других інстинкт голодної на трупи гієн.

го опору народу повести цілу Україну до стіп римського Пастиря, станув в 1596 р. на чолі ворогів унії як найзавзятійший її противник і був одною з головних дієвих осіб нашої релігійної драми, яка з смертю Полоцького архієпископа перемінилася на трагедію. Він бачив, а разом з ним бачив народ, що Поляки намагаються з цього нашого добровільного акту зробити політичну інтригу, вимірену на нашу загибель. Він, будучи більш політиком, ніж релігійним реформатором, політичну сторону справи ставив вище, ніж релігійну. Коли навпаки св. Йосафат мав на оці одно: релігію. І одушевлений цєю високою ідеєю, він не оглядався на ніщо, стремів до мети з одушевленням апостола і як такий мусів впасти жертвою, мусів поділяти долю усіх, що небо ставлять вище туземних справ. Та й ще не кінець: як такий, архієпископ Йосафат мусів бути приготованим на долю незрозуміння своєї ідеї своїми рідними і на те, що найдуться серед Українського народу і таки, які не простять йому нерозуміння політичних питань. А виною цього є виключно польська нахабність, польське релігійне лицемірство, яке ставить посідання одної української душі вище відвічних правд і неба, для котрого єдиним „вірую“ є посідання рабів з українського загону. Цей польський незанузаний імперіялізм і

освятимо цей великий акт святим почуванням серцевої потреби.

Як могло бути, а як є?

Для Польщі немає виходу. Або смерть від фінансових сухіт, виграбленне її опікунами і доля колонії Франції, цієї банкрутки, що після розвалу й банкруцтва Німеччини мусить смоктати Польщу, здирати з неї сему шкіру, — або смерть від удару російського кулака, що все більше кріншає. Нема виходу. Це знає кождий думаючий Поляк, сям боліє кождий дійсний польський патріот, якого заповідю не є злодійство. 1772 р. коли Полякам прийшлося виставити свою державу на лейльон, наближується щораз скорішим кроком.

І хто винен цьому? Ніхто, тільки одні Поляки, і ті що «з приязни» до них немилосерно їх одурили.

Коли давний континент Європи ввійшов на дорогу нової історії, коли почали хитатися основи старої будівлі і всі народи всі свої сили повернули в напрямі добування своєї долі, тоді Поляки мало журилися тим, щоб з руїн винести користь, щоб стати до бою за свою незалежність. Навіщо було їм журитися такими пустяками, коли другі св журбу взяли на себе? Німці створили їм державу, вириваючи польські землі з лабег Росії, Франція враз з антантою мала журитися тим, щоб до їх земель дійсно польських міжнародні землеміри з Версайлю і С. Жермен відрізали ще

ки і про св. Йосафата, імпачу, що ми як політично, так і релігійно стоїмо по двох боках кордону ще і сьогодні. Що кордон — границя роздирає нас на два обози політично, про те подбали всі наші сусіди. Що цей кордон роз'єднує нас на дві воюючі армії за релігійні ідеали, це робота виключно Поляків. Вони, ці релігійні потомки Макіявелі, подбали про це, щоб св. Йосафата і сю церкву, котрої основи він сплював цементом своєї мученичої крові, одні сини України боготворили, а другі нехтували.

Ніюдин історик, хочби він і був не знати, яким ортодоксом, не заперечить цього, що вже на два до трьох віків перед церковною унією в Берестю (1596) цілий наш нарід багнув об'єднання з римським Престолом. І навіть пізнійший найбільший ворог берестейської унії,

нам невідомий, коли другі сю журбу взяли на себе? Німці створили ім державу, вириваючи польські землі з лабет Росії, Франція враз з антантою мала журитися тим, щоб до їх земель дійсно польських міжнародні землеміри з Версайлю і С. Жермен відрізали ще принаймні стільки чужих земель.

Ось чому зродився цей болючий конфлікт, це трагічне непорозуміння в нутрі самого-ж нашого народу, що довели до заїлої війни двох обозів одного українського народу, яка тягнулася більше сотні років, принесла в жертву життя архієпископа Полоцька Йосафата Кунцевича і дала нам змогу винести і зацілити тільки частинки великої ідеї — релігійної унії з Римом. Ось чому сам найбільший прихильник церковної унії кн. Константинопольський, котрого значіння серед українського народу під той час було більше значіння польського уряду, і котрий своїм авторитетом міг легко і без ніяко-

цею, як і ставити посідання одної української душі вище відвічних правд і неба, для котрого єдиним „вірую“ є посідання рабів з українського загону. Цей польський незанузаний імперіялізм і жажда калічення української душі стримали розгін української туги до Риму, вони зогидили в очах українського народу унію, вони дали нам першого мученика за об'єднання з Петровим Престолом.

Одначе нестримне змагання до цього об'єднання жевріє в нашій душі заєдно і чекає відповідного моменту, щоб розгорітися живим полум'ям, чекає хвили, коли нашими хрестними батьками не будуть Поляки, а ми самі, наша добра воля, яка останніми роками на Україні заманіфестувалася незвичайно сильно. Бо тоді не поллеться непотрібно кров мучеників, пролита братерською рукою, бо тоді ми

такими пустиками, коли другі сю журбу взяли на себе? Німці створили ім державу, вириваючи польські землі з лабет Росії, Франція враз з антантою мала журитися тим, щоб до їх земель дійсно польських міжнародні землеміри з Версайлю і С. Жермен відрізали ще принаймні стільки чужих земель.

Чого їм самим було журитися за себе? Вони сами гризлися як собаки за готовий жир, в кождім більшому місті Польщі був інший уряд з своєю армією, який намагався стати на чолі подарованою ласкою сильних готової держави. В одному лиш ті всі «уряди» погоджувалися: в нахабстві і зазіханню на чуже добро бо зразу ж у всіх Поляків зродилося марево давньої Польщі з пнородцями-Муринами, які своїм потом годувалиб польську «панську» породу. І тільки ся вовча жадоба спущеної з лапца бестії погодила Поляків, направила їх енергію в напрямі розбою.

Ще в самих починах української держави, коли над Польщею стояв знак

Скиталець.

БУРЯ

СУЧАСНА ГАЛИЦЬКА ДРАМА
НА П'ЯТЬ ДІЙ У ШІСТЬОХ ВІДСЛОНАХ.

(Продовженне).

ОСТАП. Правду кажеш: я не мала дитина. На плечі таких, як я, впала вага всіх віків нашої неволі та лихоліть. Ми мусимо сю вагу нести, мусимо звалити її з плечей нашого народу — мусимо! Прийшла пора: чудо нашого воскресення мусить статися! І ми це чудо зробимо! зробимо! Хочби і цілий світ — саме пекло проти нас стало. Рабами нам більше не бути, а тим паче рабами варшавських холопів.

ГАЛЯ. Добре, добре — та ти про це не думай тепер. Ти хорий, виснажений: тобі потрібно спокою, безжурности. Остапе, голубе! не думай, не хвилюйся! Зроби це для мене, для України — молю тебе, серце! *(Припадає до нього складаючи руки)*.

ОСТАП. Ти мій найвищий приказ: я слухаюсь. *(Входить БЕЗКОРОВАЙНИЙ прибитий)*.

СЦЕНА 2.

Ті самі і Безкоровайний.

БЕЗКОРОВАЙНИЙ *(сідая мовчки на лаву і похиляє голову)*. От і піднялося. Боже, що ці звірі по селі не діють! Там ограбили, там побили, там знасилювали, там в тюрму посадили — Боже! І кажеється, це якісь християне... Були Маляри, були Татари і Черкеси, були Німці, були Турки — та

цего що тепер твориться і в сотній частині не бувало. *(Підіймає голову, дивиться на Остапа)*. Тобі, Остапе, тут небезпечно: треба тебе кудись заховати. Але як? Як би ти був здоров... А так сам не знаю, що з тобою подіяти. Тобі треба спокою, опіки, вигоди — а де-ж ти їх знайдеш? Та годі: треба буде якось пристроїти. Сьогодні нічо мусимо тебе кудись перевести. Конечно.

ГАЛЯ. Перевести?... Хіба це можливе? Аж це для Остапа смерть! Ні, за ніщо у світі.

БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Цить-те! якось ми устроїмо, що усе гаразд буде. Оставьте це мені, мені старому.

ГАЛЯ. Боже! ще цего треба було.

ОСТАП. Галю, не протився. Тато знають, що роблять, і знають, чому роблять. Як треба, то треба.

ГАЛЯ *(похитує головою)*. Га...

(Входить Марія Розлуцька).

СЦЕНА 3.

Ті самі і Марія Розлуцька.

МАРІЯ РОЗЛУЦЬКА *(зажурено)*. Щось воно коїться нового... Я бачила біля клуні лядського харцизу. Заглядав, винохував, наслухував і аж коли я закашляла і його сполохала, він злякався, здурнів і підступаючи до мене, запитав, чи нема у нас сіна спродати. І не ждучи відповіді, поплівся далі. Щось воно мабуть не добром пахне... Чи не винохали ці лядські гончі пси, що у нас скривається Січовик?

ГАЛЯ *(слухаючи, хапається рукою за серце)*. Боже!

БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Я це сам запримітив і саме про це і була бесіда. Так, так: не добром пахне. Сьогодні вночі мусимо Остапа кудись перевести звідсіль. Конечно!

ГАЛЯ. Але-ж він хорий, ще рани не вигоїв! Хочаб його і найшли в хаті, то чейже йому нічого не зроблять. Ажте і вони люде. І вони признають якісь закони!

БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Люде?... Закони?... для них?... Ой мало ви ще Ляхів знаєте, коли таке говорите! Стане сього, що в нашому селі діється, щоб скорішш Татарини повірити, як Ляхови.

ОСТАП. Так, Галю, тато правду кажуть. Не мало вони наших воєнно-полонених постріляли; не мало їх з видовбаними очима через боеву лінію до нас для постраху перегнали. Звірі більше серця мають, ніж ці нехристи. Мені справді треба кудись заховатися. Я ще хочу змірятися з ними, послати яку рогату душу магельона чортови на потіху. Та й о вашу шкуру боюся. Горе вам, як би вони мене ось тут приловили!

(До хати вбігає трьох польських легіонерів. Присутні з переляку скрикують): Ох!...

СЦЕНА 4.

Ті самі і польські легіонери.

(Галю, Марію Розлуцьку і Безкоровайний стоять мов вкопані. Остап сидить спокійно при столі).

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. А — мами вас, гайдамацке гняздо.

(Всі три здіймають з плечей кріси і наставляють їх штиками до присутніх).

2-ИЙ ЛЕГІОНЕР. А що тераз, кабане?

МАРІЯ РОЗЛУЦЬКА *(хоче падати на коліна)*. Панове!

ГАЛЯ *(стримує)*. Мамо, оставте!

БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Так; так. Оставьте їмосць. *(До легіонерів)*. Чого хочете, панове? Сіна? Хліба?

Так прошу до клуні зо мною.

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Сяна ми самі себе везьмеми,

запитання, Поляки, замість думати про добування своєї незалежності, всі сили обернули в напрям розбивання хитких стовпів української республіки. Дарма що Україна виявила охоту не тільки у себе дома ділити Поляків усіми благами як мала для своїх синів, але й виявила незначно, що вона бачас востаннє Польщу. Польща ненавистна їй на це вдоволені їм: вона хотіла гідною на воскресенні України, жаль її, де тільки могла, глумилася своєю зневиру, стояла в рядах російських чорносотенців, до одного змаючи: до повалення української влади.

Перші відділи польського війська зародилися на Україні не в Польщі і вони були першими, що саботували українську владу, поки одні бригади не розгромили самі селяни, а другої не розігнали Німці.

Те саме було і з Галичиною. Хоча в Польщі кипіло, хоча анархія, бандитизм домашня війна розточували польський організм, та Полякам це було байдужим — вони всею силою кинулися голодними волками на галицьких Українців, хоча небезпека більшовиків, яку в тім часі відбивала українська сила і від Польщі, загрожувала існуванню польського народу, як допустити до існування української держави з Галичиною.

Коли-ж в лютому 1919 р. Франція намагалася створити з усіх визволених народів давньої Росії єдиний фронт проти більшовиків, Польща знову не допустила до цього, боячися, щоб не зродилася українська держава. Хай не буде Польщі, аби тільки України не було!

З заложеними руками привляється Польща побідним походам Денікіна і Врангеля, хоча знала, що на винадок перемоги російських реакціонерів прийдеться їй самій заснівати собі «вічну пам'ять», але ці реакціонери мали покласти в домовину і Україну — отже можна було і Польщі конати собі самій яму.

Договір Поляків з Петлюрою, похід Пилеуцького на Україну і господарювання польських бандитів — там же до решти розвинули цілі Польщі відносно української державності. А печатку приложила Польща своїм рижським договором кидати в обійми російських червоних імперіалістів і продаючи Україну, свою союзницю в боротьбі з більшовиками Росії. Аж те-

— і Польща, слабенька, бідна, з своєю потрохи розвинутою індустрією. А Росія, розбита розторочена, обезсилена. Переї усююженою Польщею й Україною премілаб ціла Східна Європа, вони диктувалиб всю політику Сходу, вони використалиб західноєвропейську фінансову скруту, варшавська й київська біржа ставлювалаб валюту всієї Європи. А так.. Україна звільня закріплює своє існування в межах Росії, зневолені враз з нею переносити економічну скруту, а Польща анемічна, виснажена обідрана Францією та й ще в ролі її жандарма «причта во язиціх», вічно загрожена у своєму існуванні, вічно в тривозі, що Франція спростає її так, як вона спростила Україну свідомо цього, що хвиля помсти усіх її зраджених сусідів наближається, і що ця помста буде страшною.

Бо історія не подишила ще ніодного злочину некараним. Не буде-ж історія робити виймку для Польщі. І Поляки це знають. Передсмак цього дали їм вже не раз в міністерських кабінетах самої-ж Франції.

Цуцик щораз більше бере хвіст під себе.

Податок на „Фонд негайної допомоги“

Оподаткували себе далі:

304. п. Микола Малецький з л. Оутубро на \$500 місячно (зложив 6\$ за 1 рік) і кличе на таку суму п.п. Павла Конопачького з В. Машадо, Михайла Літинського з Оутубро і Михайла Звіра,

305. п. Анастасія Переговська з л. Іваї на \$200 міс. (зложила 2\$400 за 1 рік) і кличе на таку суму п.п. Марію Звір, Марію Мондрак і Марію Дзендзелюк з л. Іваї,

306. п. Марія Савка з Прудентополя на \$200 (зложила 2\$400 за 1 рік) і кличе на таку суму: п.п. Анастасію Любачевську, Теодору Гладку і Юлію Грицишин з Прудентополя,

307. п. Анна Цибринська з Прудентополя на \$200 міс. і кличе на таку суму: п.п. Параскевію Вовк, Анну Федусь і Серафину Потоцьку з Прудентополя,

308. п. Микола Кравчук з л. Капанеми на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік) і кличе на таку суму: п.п. Олексу Діткуна і Онуфрія Пришляка з Капанеми і Василя Михайлишина з Сетембро,

309. п. Катерина Кушла з Вікторії на \$200 міс. (зложила 2\$400 за 1 рік) і кличе на таку суму: п.п. Марію Богущ з Прудентополя, Анну Варни з Сан Жозе і Теклю

на таку суму: п.п. Петра Банаха, Івана Банаха і Василя Лисого — усіх з цієї оселі,

316. п. Іван Банах на 1\$ міс. (зложив 12\$ за 1 рік) і кличе на таку суму: п.п. Михайла Тригука, Івана Флейтуха і Семка Банаха — усіх цієї оселі,

317. п. Петро Банах на 1\$ міс. (зложив 12\$ за 1 рік) і кличе на таку суму: п.п. Михайла Слободу, Петра Олійника і Ілька Головку — усіх з цієї оселі.

318. п. Микола Метельський на 500 рс. міс. і кличе на таку суму: п.п. Матвія Лисого, Івана Олійника і Ілька Тригука — усіх з цієї оселі.

319. п. Стефан Крицький на \$500 міс. (зложив 5\$ за 10 міс.) і кличе на таку суму: п.п. Максима Флисака, Василя Кривоного і Івана Кривоного — усіх з цієї оселі.

320. п. Марко Недошитко на 1\$ міс. (зложив 3\$ за 3 міс.).

321. п. Михайло Головка на 1\$ міс. (зложив 3\$ за 3 міс.).

322. п. Анна Шаравара на 1\$ міс. (зложила 3\$ за 3 міс.) і кличе на таку суму: п.п. Марію Куріцу з Уніон да Вікторія, Євку Яворську і Марію Сироїмка з Жангади.

323. п. Евтемія Шаравара на 500 міс. (зложив 3\$ за 6 міс.) і кличе на таку суму: п.п. Василя Шаравару з Жангади, Василя і Івана Метельського з Антоніо Кандідо.

З Рошо Ройс:

324. п. Андрій Цісюк на \$500 міс. (зложив 9\$ за 1 рік),

325. п. Корнило Матвійчук на 1\$ міс. (зложив 12\$ за 1 рік),

326. п. Василь Скиба на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік),

327. п. Іван Трач на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік),

328. п. Іван Васько на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік),

329. п. Йосиф Лукач на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік),

330. п. Дмитро Масній на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік),

331. Ілія Масній на 1\$ міс. (зложив 12\$ за 1 рік).

332. п. Анастасія Кмита на \$500 (зложила 6\$ за 1 рік),

333. п. Мих. Ратушняк на \$500 міс. зложив 6\$ за рік),

334. п. Василь Кохманський на 1\$ міс. (зложив 12\$ за 1 рік),

335. п. Сальомея Масній на 1\$ м. (зложила 12\$ за 1 рік),

336. п. Теодор Квась на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік),

337. п. Данило Масній на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік),

338. п. Григорій Мороз на 1\$500 міс.

339. На Серра Азуль п. Ілія Майстрович зібрав у п. Теодора Квась суму — 11\$400 — Разом 110\$400.

нин, Анну Роек, Марію Сломінську і Марію Гикавий (ж. Петра).

346. п. Яків Стефаногич на 1\$ місячно і кличе на таку суму: п.п. Евстасія Павлюка, Михайла Роека (лінія Бей), Дмитра Павлюка і всіх молодців з Іраті кольон.

347. п. Петро Гикавий на 1\$ міс. і кличе на таку суму: п.п. Михайла Дерворіза, Василя Королюка і Івана Баранюка.

348. п. Онуфрій Аксенин на 1\$ місячно і кличе на таку суму: п.п. Петра Стружка, Григорія Смоли і Андрія Стружача.

349. п. Зосія Личаковська на 1\$ місячно і кличе на таку суму: п.п. Пазьку Давидович, Теклю Личаковську і Евдоху Дзюру.

З Дорізону:

350. п. Теодор Ханейко на 1\$ міс. (зложив 12\$ за 1 рік) і кличе на таку суму: п.п. Луку Ханейка, Семка Милика і Томка Неділю — усіх з Дорізону (10 вісінал).

З Флювіополіс:

351. п. Левко Цух на 2\$ міс. (зложив 24\$ за 1 рік) і кличе на таку суму: п.п. Андрія Личка з Ріо Кляро, Михайла Доброчинця з Трес Баррас і Василя Цуха з Вера Гварані.

Народний податок

Зложили далі:

п.п. Микола Малецький з л. Оутубро 6\$ (1 рік), Настя Переговська з Іваї 2\$400 (1 рік), Анна Цибринська з Прудентополя 2\$400 (1 рік), Микола Кравчук з Капанема 6\$ (за 1 рік), Катерина Кушла з Вікторія 2\$400 (1 рік), Іван Дзюбатий з Оутубро 6\$ (1 рік).

З Антоніо Кандідо:

п.п. Олекса Шаравара 3\$ (3 міс.), Григорій Флисак 12\$ (1 рік), Іван Банах 12\$ (1 рік), Петро Банах 12\$ (1 рік), Стефан Крицький 5\$ (10 міс.), Марко Недошитко 3\$ (3 міс.), Евтемія Шаравара 3\$ (3 міс.) — Разом 53\$.

З Рошо Ройс:

п.п. Андрей Цісюк 6\$ (1 рік), Корнило Матвійчук 12\$ (1 рік), Василь Скиба 6\$ (1 рік), Іван Трач 6\$ (1 рік), Іван Васько 6\$ (1 рік), Йосиф Лукач 6\$ (1 рік), Дмитро Масній 6\$ (1 рік), Ілія Масній 12\$ (1 рік), Анастасія Кмита 6\$ (1 рік), Мих. Ратушняк 6\$ (1 рік), Василь Кохманський 12\$ (1 рік), Сальомея Масній 12\$ (1 рік), Теодор Квась 6\$ (1 рік), Данило Масній 6\$ (1 рік), Ілія Майстрович (збірив у п. Теодора Квась 11\$400 — Разом 119\$400.

З Дорізону:

п.п. Андрій Шпак 12\$ (1 рік), Доротея Шпак 12\$ (1 рік), Микола Потоцький 12\$ (1 рік), Антон Трач 14\$ (10 вісінал)

не польських бандитів — там же до рідних розвезли ціли Польщі відносно української державності. А печать приложила Польща своїм рижським договором кидати в обіймч російських червоних імперіялістів і продаючи Україну, свою союзницю в боротьбі з більшовиками, Росії. Аж тепер польська гіена заспокоїлася, побачивши, що Україна лягла на марах.

Та велид за тим прийшлося самій Польщі гнути шию під рабське ярмо Франції, щоб ратувати себе перед немилучним російським ярмом. А далі природним правом покотилася в пропасть, з якої немає виходу.

А подумати, як відмінно булаб виглядала ся рабська Польща, якщо вона булаб пішла на стрічу воскресенню України, не калічилаб її підступно пожем у спину, заключилаб союз з нею проти спільного історичного ворога, Росії! Україна з своїми незміривим природними багатствами (збіжжя, сирівці, цукор, нафта, вуголь залізо) своїм знаменитим і чисельним воєнним матеріалом

на \$500 міс. (зложив 6\$ за 1 рік) і кличе на такуж суму: п.п. Олексу Діткуна і Онуфрія Пришляка з Капанеми і Василя Михайлишина з Сетембро.

309. п-на Катерина кушла з Вікторії на \$200 міс. (зложила 2\$400 за 1 рік) і кличе на такуж суму: п.п. Марію Богуш з Прудентополя, Анну Ваврик з Сан Жоан і Теклю Борковську з Конз. Польс.

310. п. Іван Дзюбатий з Оутубро на 500 рс. міс. (зложив 6\$ за 1 рік) і кличе на такуж суму: п.п. Йосифа Кривого з Оутубро, Михайла Гульки і Миколу Мелеха з Маркондес.

З Антоніо Кандідо:

311. п. Олекса Шаравара на 1\$ місячно (зложив 3\$ за 3 міс.) і кличе на такуж суму: Григорія Флисака, Марка Недошитка і Михайла Головку — усіх з цейж оселі.

312. п. Григорій Флисака на 1\$ міс. (зложив 12\$ за 1 рік) і кличе на такуж суму: п.п. Филипа Терешко, Миколу Метельського і Павла Флисака — усіх з цейж оселі.

313. п. Павло Флисака на 1\$ міс. і кличе на такуж суму: п.п. Василя Літвінського, Павла Пухайла з цейж оселі і Івана Уличного з Лагоа де Норте.

314. п. Василь Комницький на 2\$ міс.

315. п. Павло Банах на 500 міс. і кличе

жив 6\$ за 1 рік), Данило Масній 6\$ (1 рік), Ілія Майстрович (збірив у п. Теодора Квася 11\$400 — Разом 119\$400.

З Дорізону:

п.п. Андрій Шпак 12\$ (1 рік), Доротеа Шпак 12\$ (1 рік), Микола Потоцький 12\$ (решта за рік), Антія Трач 14\$ (до кінця року), Теодор Ханейко 12\$ (1 рік), Дмитро Хрунь 2\$500 (до кінця року), Григорій Кучинський 2\$ (дальше), Дмитро Бузько 6\$ (1 рік), Левко Цух з Флювіополіс 24\$ (1 рік) — Разом 96\$500.

З Круз Машадо:

п.п. Олекса Ставничий 12\$ (1 рік), Михайло Мандрик 6\$ (1 рік), Ілько Стельмашук 6\$ (6 міс.), Михайло Івасенко 6\$ (6 міс.), Семко Івасенко 3\$ (міс.) — Разом 33\$.

Згальна сума	329\$500
З попередньою сумою	2.600\$900
Разом	2.930\$400

УДІЛИ КООПЕРАТИВИ: „УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР“ У ЛЬВОВІ

закупив далі п. Петро Мазуришин з Порто Уніон (1 уділ).

хаме! Найперв з вамі пожондек зробіми. (До Остапа). Гей, кабане! збери сен на спацер з нами. Але не бардзо сен на дроген шикуй, бо спацер бендзє круткі... (До своїх товаришів). Браць кабана!

ОСТАП (підіймається повільно). Я ранений і ви не маєте права до мене. Я лічуся в цьому домі чужих мені людей. Ви знаєте воєнні закони?

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Для гайдамацкего бидла законни? (Вдаряє Остапа кулаком по голові). Маш, кабане, твоє право.

ГАЛЯ (скрикує дико). Ох!...

ОСТАП. (Закочується на лаву, випростовується і спокійно). Я офіцер — чуєте! Відповісте ви за це.

2-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Мільч, хаме!

МАРІЯ РОЗЛУЦЬКА. Змилуйтеся, панове! він хорий, він ранений! Ви вбете його!

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Мільч, стара чаровниці! Іннего он не варт, тільки кулькі в леб. Войоваць!... бунтоваць сен хамству!... Зле вам под польськімі ржондами, цо? Ми креф за вас, сцерво, пшелєвалі, за вашон вольносьць вальчили, — а ви бунт поднеслі! шляхецкон креф пшєлялі! Бидло!...

МАРІЯ РОЗЛУЦЬКА (падає безсильно на крісло, скриває очі в долоні і плаче безпереривно).

2-ИЙ ЛЕГІОНЕР (мишкєє по хаті і находить книжку на столі, читає трохи, а відтак). Але-ж тутай цале гайдамацке гяздо в теї дзюрже. Патшайце, колєго, яке тутай ксьонжкі читайон! Ладна тутай компанія! нема цо гадаць... То вшистка гакка варте.

ОСТАП. Книжка моя: я її до цього дому приніс з собою. Сі люди невинні.

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Патшайце, яке невіньонтка! Добже, добже: ми вас зараз вшисткіх уневінними. Мавє кабана!... Намордовав невінних польскіх дзєці і пошедл до коханкі з рєнкома крвіон зброчонемі! Ой дами ці коханкен, дами! — Браць кабана.

(Галя і Безкоровайний кидаются з криком за-слонювати Остапа і стають перед легіонерами).

2-ИЙ і 3-ИЙ ЛЕГІОНЕРИ (замірюються батнетами і підступають до Остапа). Преч, бидло, бо вас вшисткіх поржнеми як кабануф! Огур ставіць польськему жолнежові! Одповеце ви за то, хами псякрефске. (Відштовхують їх брутально).

ГАЛЯ (поштовхнена падає, кричучи). Ратуйте! (Зривається і хоче бігти до Остапа, який шамотается в руках легіонерів, і кричить): Не руште його — чуєте! не руште! Бог вас покарає. Ви та кож люде!...

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Мільч, гайдамацке сцерво. (Замірюється до Галі з батнетом).

БЕЗКОРОВАЙНИЙ (хапає за сокиру). Оставте його, а то!...

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР (вдаряє його прикладом кріса по голові, він завертається і сокира випадає з його рук). А! — до секєри, хаме!... Ну тераз ми полічими сен! (До легіонерів, що тримають Остапа). Випровадзіць теґо кабана, оддаць стуйковим і зараз врацаць. Там з ним поржондек зробіць: з мейсца кулька в леб. Марш!

2-ИЙ і 3-ИЙ ЛЕГІОНЕРИ (виводять Остапа, який шамотается).

ГАЛЯ (кричить божевільним голосом). Остапе! Остапе! (Хоче бігти за ним, та 1-ий легіонер заставляє її дорогу крісом).

МАРІЯ РОЗЛУЦЬКА (зривається, розбуджена криком Галі і кричить). Ратунку! ратунку!

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Ціхо, стара відьмо! (Схоплює Безкоровайного). А тераз з тобон, стари псе, поржондек зробіми.

ГАЛЯ (кидається до нього). Не руште старушка — пустіть! (Хоче боронити).

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР (вдаряє її кулаком у груди). Маш, псякреф, суко!

ГАЛЯ (закочується і падає з зойком).

МАРІЯ РОЗЛУЦЬКА (кидається до легіонера з кулаками, та в сій хвилі входять 1-ий і 2-ий легіонери, хватають її за руки і штурляють нею в кут. Вона лежить на землі, непорушно).

СЦЕНА 5.

Ті самі без Остапа.

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. Браць теґо старого пса!

2-ИЙ і 3-ИЙ ЛЕГІОНЕРИ (беруть з рук 1-го легіонера Безкоровайного, поштовхуючи його кулаками).

ГАЛЯ (зривається з криком). Ох пси, людоїди, нехристи! Проклята будь ся д'явольська Польща! Прокляті сі, що її до життя привернули, що її кайдани розкували!

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. А! — ти така!... Добже, добже, голомбку! Ми себе погадами! Заспєваш ти не так, почкай. — Ну і ладна юха, гайдамацке насєне! Варт гжеху, як Пана Бога кохам! Справіми-ж ми себе весєліско, псякреф! Я юж давно такеї гайдамацкеї дзєфкі не мьл в рєнках. (До легіонерів). Бачносьць! Марш зє старим на двур. Сто палєк фсєцкєлєму псу вимєжиць!

2-ИЙ і 3-ИЙ ЛЕГІОНЕРИ (виводять Безкоровайного).

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР. А тераз моя колєй. — Ну, дзєфко, збери сен на весєлє. (Кидается на Галю).

ГАЛЯ (хоче скритися на грудях мами і з криком): Мамо! мамо! ратуйте! Звірі! людоїди! чорти! (обіймає її, трусячися).

1-ИЙ ЛЕГІОНЕР (зриває її з обіймів матери і тягне її на двір за собою).

ГАЛЯ (кричить дико). Мамо! мамо! (Ії крик за-мовкає за сцєною).

(Далі буде).

На покриття коштів протестаційної телеграми.

На руки п. В. Лопатюка. Зложили слідуючі павове, з лінії Капанеми, а зібрані п. Олексою Діткуном:

Діткун Олекса 2\$. Кравчук Ликула 2\$, Оленик Федь 2\$, Дзьоба Максим 2\$, Худоба Степан 2\$, Худоба Андрій 2\$, Пастушенко Юрко 2\$, Сенюк Роман 5\$, Угрин Василь 5\$, Евуляка Евстахій 2\$, Казноха Петро 1\$, Пришляк Іван, 1\$, Пришляк Онуфрій 2\$, Діткун Микола 2\$.

Разом 33\$000

На ту саму ціль збирають даліше отсі Панове:

Угрин Василь на лініях: Едвардо Шавес, Пікірі і Коронель Борман, Мельницький Петро на лінії Сетембро.

ПРОГРАМА

ювілейного свята.

24. листопада: субота — всеночне, а відтак концерт в старій каплиці.
2. листопада: неділя — о год. 9. торжественна полева Служба Бога, Тебе Бога Хвалим і посвячене основної плити. Пропевідь по евангелію.

По відправі в супроводі оркестри похід на портреру п. Василя Войтовича, де буде лейльон, лотерія і колесо щастя на дохід будови нової церкви.

ШУРАСКА, БУФЕТ.

О добровільні датки на лейльон і лотерію уклівно проситься.

Ігуменат О.О. Василіян в Прудентополі.

Кілька слів правди.

(Буквальні виїмки з промови посла Тугута на ХЛІХ засіданню варшавського сойму, у відповідь на експозе премера Вітоса).

«Польща стоїть на передодні катастрофи. Здається, що можна би вже ствердити, що ми не покотимося по узбічю, лише стрімголов летимо у безодню.

У безконечно довгій балаканині про речі малі, менші і цілком маленькі, які порушив п. премьер, ми мало-що не підняли свідки констатують мітля в пре-

стрів, в кульбоарах сойму, в пресі. Визначається різні терміни. Терміни спокійно проминають, але з того настерливого говорення таки вкінці щось може вийти. Коли двох людей стоїть проти себе з бровнінгами й обкидує себе взаємно лайками, то вкінці котрийсь вистрілить. Тепер існує 9 тайних фашистських організацій (голос зліва: «презесі пех веганон!»). Вичислю їх назви: «Поготове патриотуф польскіх, закон фашистуф, монархісці, конферація народово польска, організація рицержи Орла Бялого, рицерже права, організація оборони жипця народового, зв'язок мсціцелі і організація обронуцдуф ойчизни».

«Такому урядови, якому він (Вітос) проводить, урядови програної і катастрофи, понпженія і ганьби, не можна давати довіря».

(«Курер Польскі» ч. 278, з 13 ц. м.)

Українська справа.

З метою дальшої визвольної боротьби. Комітет оборона західно-українських земель (Галичини, Буковини, Волині, Підляша і Холмщини) скликав до Відня на 1. листопада конгрес еміграції з тих земель, щоб порозумітися що до способів ведення дальшої рішучої і безоглядної визвольної боротьби проти Польщі в цілі виборення власної державности.

Комітет проскує зложенне з представників названих земель і з еміграції з тих земель орган, який висловлював би волю всего населення і іменем населення вів би дальшу визвольну боротьбу, конструуючи його менш — більш так:

1. Найвищим органом революційної боротьби, який становить про витичні лінії національної політики на західних українських землях і вислухує звіти з діяльності органів ацій практичного ведення політики, є конгрес західно-українських революційних організацій.

2. Органами практичної політики суть: Західно-українська Революційна Рада і Західно-український Виконуючий Комітет.

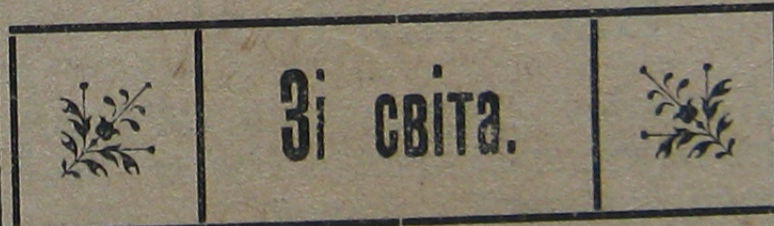
3. ЗУРР. вибирає Зїзд, а переважиливають пізнійше Конгреси, які скликає

На вічну пам'ять.

В річницю смерти Петра Шеремети і Степана Мельничука.

Праведні душі! прийміть мою мову
Не мудру, та ширю — прийміть, привітайте!
Не виньте сиротою, як кинув я дуброву —
Прилиньте до мене хоч на одно слово
Та про Україну мені заспівайте.
Нехай усміхнеться душа на чужині,
Хоч ряз усміхнеться, дивлючись, як Ви
Сю славу козацьку зо словом єдиним
Перенесли в чужу бідну сироти.
Прилиньте же спзібо и одиновий
Сирота на світі в чужому краю.
Дивлюся на море широке, глибоке —
Попливби на той бік — човна не дають.
Згадаю вас гордых, згадаю родину,
Згадаю, заплачу як тая дитина.
А хвилі на той бік ідуть та режуть.
А може я й темний, нічого не бачу,
Може моя доля на тім боці плаче?
Бо сироту люде всюди осміють.
Нехай би сміялись, та там море грає,
Там місяць, там сонце яснійше сіє
І з вітром могили нпшком розмовляють —
Там не одиновим зажив був би і я.
Праведні душі! прийміть мою мову,
Не мудру, та ширю — прийміть, привітайте!
Не виньте сиротою, як кинув я дуброву —
Прилиньте до мене хоч на одно слово
Та про Україну мені заспівайте!
Іраті, 30—10—1923.

Петро Рок.

НІМЕЧЧИНА. В положенню Німеччини годі зорієнтуватися в сій хвилі. Повний хаос, розбитте, упадок авторітету, що міг би тримати керму державки в руках, фінансова і економічна катастрофа і погогвіля до рішачючого діла. По всім познакам наближається хвиля повороту до монархізму. «Daily Mail» доносить з місяця осідку еке-цісаря Вільгельма, що голландські дипломати не виключують можливости повороту Вільгельма до Німеччини. Взагалі в Німеччині існують чотирі кандидатури на цісаря: князь Рупрехт з Баварії, якого піддержує диктатор фон Кар; князь Фрідріх Вільгельм який має чисельних прихильників і вважається ратунком перед комунізком; еке-цісар, піддержуваний ген. Людендорфом, а врешті малолітній син князя Фрідріха Вільгема. — Існуючий уряд

щї, яка тільки жде на приказ з Парижа.

Тутешній советський урядовий невинник «Известия» помістив малюнок (картун), який представляє совет жовніра на польській границі. Біля жовніра умішені такі слова: «Ваші зикують, коли хочуть пересити границю моєї терпеливості».

Впрочім про небезпеку польської війни тут вже говорили не лише потайки і приватно але й відкрито людно.

Рік добігає до кінця. Час вирівняти усі рахунки, а тимчасом ще дві третині сих, що сами оподаткувалися, або до податку були покликані, не дають про себе чулки. Тому проситься скарбників філій У. С., чи інших, хто узяв на себе обовязок, стягнути гроші з усіх і переслати їх або до „Banco Allemao Transatlantico“ — Curityba — або на руки підписаного покищо до Прудентополя. Хай не буде до кінця року ніяких залеглостей.
Петро Карманський.

Вісти з кольоній.

ПОРТО УНІОН.

Ми надармо шукалиб у цілій Бразилії анальоїї до маленької нашої громади в Порті. Не було ще одної збірки на народні цілі, щоб уся малочисельна громада з Порту на неї не відгукнулася одноголосно. І ся громада буде свій доволі великий дім зо сценою і мріє про театральні вистави, ба що більше: ся громада має навіть свою Українську школу і оплачує недавно приїзжого з Галичини вчителя — сумою 120\$ місячно.

— Кілько — питаюся п. Мазуришина, що є душею цієї громади — маєте дітей у школі? — Замнявєся, усміхнувся щиро і каже: Шестеро. Та на вечірню науку ходить 8 учнів. — Кілько вас усіх начаслює українська громада? —

лише стрімголов летимо у бездонні про-
У безконечно довгій балаканині про-
речі малі, менші і цілком маленькі, які
порушив п. премер, ми мало-що не діз-
налися, скільки коштують мітли в пре-
зидії ради міністрів і вибілення стін сой-
му, лише змираючи нині з голоду й
нужди Польщі там не було».

«Катастрофа зближується що-раз біль-
ше. Її дійсною причиною є упадок мо-
ралі й здичиння обичаїв: похвалювання
злочинів, організування партій для обо-
рони собківських інтересів, припинення
законів, наскільки вони нам вигідні й
ламання їх, коли вони не вигідні. А
безпосередньою причиною трагічного ста-
новища є погана, неморальна концепція
теперішнього уряду».

«З одного боку висловлено (в таємни-
чому договорі теперішніх урядових пар-
тій) згоду запровадити земельну рефор-
му, з другого отримано за це милостиню
у формі 400.000 моргів, кинених на
парцеляції — які є положені радше на
місяці ніж у Польщі. До того договору
належить також видача на загибіль всіх
меншостей в Польщі і не тільки мен-
шостей, а всього, що є слабше й бідне».

«П. міністра (Сейму) хтось замоло-
дих літ переконав, що світ є дикою пу-
стелею, по якій ходять тигри і що добре
бути великим тигром і когось зісти. Але
Польща не є таким тигром і мусять шу-
кати інших засобів оборони. Тими засо-
бами є: пошанування людини й грома-
дянства, пошанування навіть малого на-
роду і малої держави».

«Як що спадок марки буде такий, як
досіль, то на Новий Рік курс долара
зросте на кільканайцять мільонів марок,
а за фунт хліба будемо платити сотні
тисячів. Чи в тих умовах в дискусію,
яку панове хотіли би втримати у
версальському тоні, не вмішається ву-
лиця і чи її інтервенція не перекрес-
лить випадково всіх наших рахунків?
(Голос справа: «версальський аргу-
мент»). Не пора говорити про Версаль,
коли держава тріщить і гине».

«В міністерстві освіти діється так са-
мо, як у Сеймі: ведеться партійну полі-
тику. Найгірше виходять на тім націо-
нальні меншости... Провадження такої
політики є моральною кривдою для Поль-
щі»...

«...Коли чужинець приїде до Варшави
то перш усього чує про «zamach». Го-
вориться про него вєводи, на раді міні-

2. Органами практичної політики є
Західно-українська Революційна Рада і
Західно-український Виконуючий Комітет.

3. ЗУРР. вибирає Зізд, а черевибі-
рають пізнішні Конгреси, які скликає
ЗУВК. в міру потреби, але не менше
одного разу на два роки.

4. ЗУРР. складається з 17. членів, з
з того 7 членів вибирає Зізд (пізнішні
Конгреси), а дальших членів десигнують
краєві та еміграційні західно-українські
політичні і громадянські чинники, які
стоять на ґрунті західно-української дер-
жавности і признають революційні мето-
ди боротьби, а саме: 5 членів десигну-
ють краєві організації (4 з під Польщі
і один з Буковини) і 5 членів централь-
ні організації західно-українських емі-
грантів в Сполучених Державах Амери-
ки 2 і Канади 1. Бразилії 1. на вели-
кій Україні 2.

5. Президентом ЗУРР. є офіційно є
президент Української Національної Ра-
ди (українських земель бувшої австро-
угорської монархії), котрий репрезентує
західно-українські землі на зверх.

7. Рада перестерігає загальних основ
національної політики на західних укра-
їнських землях, згідно з ухвалами зізду
і пізнішних конгресів, приймає звіти з
діяльності ЗУВК. і уділяє йому дирек-
тив.

8. Практичне керівництво всею виз-
вольною революційною боротьбою на за-
хідних українських землях спочиває в
руках ЗУВК.

З осібна до Комітету належать: прак-
тичне заступництво, національно-держав-
них інтересів західно-українських земель
перед зовнішніми чинниками — началь-
не керівництво революційною акцією —
зносини з політичними чинниками вкра-
ю, скликування Конгресів.

9. Виконуючий Комітет складається з 3
до 5 осіб й іменується президентом Ра-
ди, згідно його заступником, в порозу-
мінню з Комітетом Оборони Західно-ук-
раїнських Земель і Боевою Організацією,
але в своїй діяльності є відповідальним
тільки перед Радою.

10. Всякі конфлікти між Президентом
і Радою та згаданими організаціями (\$9)
що до творення і персонального складу
ВК. рішає остаточо пленум Ради.

важачється ратурником перед комунізмом;
екс-цісар, піддержуваний ген. Людендор-
фом, а врешті малолітній син князя
Фрідріха Вільгема. — Існуючий уряд
Німеччини застановив виплату відшко-
довань зсилаючися на це, що Франція і
Бельгія обсадженом Поруря зробила
версальський мир неіснуючим; — По-
ворот князя престолонаслідника до Ні-
меччини занепокоїв усіх-головно Францію
і вона готується, хочби й одним ви-
ступити силою проти Німеччини. —
Штреземан утримається на становищі
державного канцлера не довго; його
наслідником вважають загально генерала
Фон Секта. — За бохонець хліба пла-
тили 16 ц. м. 420 мільярдів.

ПОЛЬЩА. Другою державою, що йде
слідами Німеччини, є Польща. Д. 19.
жовтня за 1 долара платили 1,210.000
марок. П. Вітосови вдалося з тяжкою
бідною отримати «довіре» парламенту
більшістю 22 голосів Шануючийся пре-
мієр з таким «довірем» іде «в дубину»
— та Вітос ще не перевіз усіх свиней
за границю (досі вивіз їх 100.000).

Як доносить «Люд» д. 7. ц. м. у ву-
личних боях робітників з поліцією у
Варшаві згинуло 28 людей, а 80 було
ранених. Слідуючого дня бої повторили
ся. Військо уживало машинових крісів
танків і літаків. Страйкуючі робітники
здобули один танк і зневолили владу до
катігуляції та прийаття їх домагань. Та-
кож в Тарнові і в Бориславі мали міс-
це криваві бої. Д. 10. ц. м. в Кракові
відбувся похорон поляглих у боях з ро-
бітниками офіцерів і жовнірів, в якому
взяв участь п. Войцеховскі, міністер вій-
ни і представники влади.

А польські куритибські газети журя-
ться Німеччиною, затрають з радости
руки, мовляв: Добре так моїй жінці —
нехай мене бють...

РОСІЯ. Советська Росія поклікала до
прав три військові класи з 1898, 1899
і 1900 року.

Сі справи мали відбутися по усіх кра-
ях Росії вже від довшого часу, але їх
безперечно назначено в теперішню пору
для поготівля на випадок війни Польщі
проти Росії.

Большевицьке правительство не спі-
шить на поміч Німеччині, без огляду
те, як розвинуться тамешні внутрішні
події, але воно готується до оборони
своїх границь перед новим наїздом Поль-

на, що є душею цієї громади...
літей у школі? — Замнявся, усміхнувся
щиро і каже: Шестеро. Та на вечірню
науку ходить 8 учнів. — Кілько вас
усіх начислює українська громада? —
Числив з олівцем у руці і врешті на-
числив — аж 24 голов.

Двадцять чотири родини, багато з них
зовсім мертвих, — і Нар. Дім, своя
школа, Філія У. С., заєдні датки на всі
місцеві і краєві народні потреби, купно
всіх книжок («За честь і волю» роз-
продано там більше як 50 примірників
— в Прудентополі 34) — ось що може
добра воля одиниць! І до чого довелиб
ми, як би так виглядали усі наші оселі
Як би... Та не всі люде мають амбіцію.

Подорожний.

—«»—

З КУРИТИБИ.

Дуже спокійно, і якоесь гупо, бо не бу-
ло навіть кому кричати, відбулися збо-
ри Тов. ім. Т. Шевченка в Куритибі. У-
часників було стільки, що годі було й
кого дочислитися. Не вірите? Ось я вам
перечислю їх. П. п. Іванків, контрольор
Тадра, бібліотекар Лихачевський, майже
всі виділові а з членів п. п. Гадомсь-
кий, Коваленько, Ткачипин, Романюк,
Явдошин Р. і ще один гість п. Д. Му-
цак аж з Вера Гварані. З такою армією
відбулися збори. Вважайте добре, читачі
«Праці», та мотайте на вус, щоб вам
таке не лучилось.

Та не зашкодить представити подрібно
сю історію куритибських зборів, щоб
потомність зберігла їх в пам'яті до «днів
сних». І так п. секретар товариства ма-
ло що не прийшов на збори, та замість
того вислав свою скаргу, що його ніхто
про збори не повідомив. Чуєте, люде до-
брі! На світі так водиться, що секретар
обовязаний повідомляти членів; у нас
інакше: члени мають запрошувати п.
секретаря. Не дармо-ж ми живемо в Ку-
ритибі, де праці стільки, що про Тowa-
риство і про його існування сам секре-
тар часом забуде.

Наука секретаря не пішла в ліс і п.
саступник секретаря втяв таку саму шту-
ку. Запросив через бразилійську газету
всіх членів на збори, а сам призабув
явитися.

Ось бачите, які з нас цаці! І чому-ж
би з нас не брати прикладу другим ко-
льоніям? А люде ще дивуються, що у
нас товариство за товариством вмірає

від якоїсь незваної хвороби! Як такі у нас господарі від товариства, то й нічого дивуватися, смерть на його загинув так і чекає.

Простить мені, читачі чесні та файні, що я трохи забрав вам часу історію куртибської діяльної громади. Та й ви, нанове товариші, даруйте, що сказав одне слово правди. А хочете знати, хто це писав, так зложіть гроші на річ Товариства, а я сам вам скажу, хто я такий. А покищо я тільки

Один з членів.

АНТОНІО КАНДІДО.

Концерт на честь Петра Карманського.

Заходом Драм.-Забав. Кружка Антоніо Кандійської Філ. Укр. Союзу 11. листопада ц. р. на кольонії Антоніо Кандідо (лін. Збарейра) відбувся концерт на честь П. Карманського.

Вступ на концерт був безплатний. Людей було повна школа. Програма концерту складалася з патріотичних пісень і деклямацій віршів, виключно з книжки „За честь і волю“ П. Карманського.

Перед концертом С. Савицький в коротких словах пояснив зібраним, як взагалі шанують різні народи своїх визначних людей, які працюють для їх культурного поступу і прочитав коротенький реферат такого змісту:

„Яке має значіння для нас Українців в Бразилії П. Карманський?

Щоб ясніше уявити собі його значіння, ми поставим друге питання: Що з себе представляла українська громада в Бразилії до приїзду П. Карманського?

Наша українська громада спала по лісах мертвим сном. Приїхав чоловік, який побачив наш сон і сказав нам, що так жити тепер не можна, бо наші вороги не сплять і нам треба вставати і братись до праці. І ми є свідками „Українського Союзу в Бразилії“.

Але наш сон був дуже кріпкий і на заклик до громадського організованого життя нас пробудилось дуже і дуже мало. Сказати, що ми не бачили користі в організації, цього ми не можемо, бо кождий з нас знає, що організована громада — великий чоловік і що організованою громадою є можливість досягнути того, що нам в засаді здається не можливим. Є вже оселі, на прим. Іваї-Кальмон, які це все добре зрозуміли і у них існують філії не лише на папері та словах, а виявляються вони і на ділі, і другим свідомим оселям приходиться червоніти перед ними за свою байдужність до всіх закликів Директорії Укр. Союзу.

Але велике громадське діло зроблене, Український Союз існує і батьком цього Союзу є П. Карманський.

За 6 місяців школи діти навчилися під проводом уч. Савицького не „знаменито“, але досить гарно, чому були свідками шкільний комітет і родичі дітей. Екзамен закінчився діточим концертом.

Не можна замовчати про велику діяльність шкільного комітету (Гр. Флисак, Ол. Шаравара і Фил. Терешко) за школу, які за браком дітей в школі, багато прикладали праці, щоб утримати учителя до кінця шкільного року.

Честь вам і слава, шкільний комітет, за дбальство про школу!

Учитель.

РОШО РОЙЗ.

Кольонія Серра Азуль починає оживати. Від кількох місяців п. Анастазія Кмита веде школу тимчасово в каплиці за дозволом о. Процькова, бо будинку шкільного покищо немає. Філія У. С. спершу розвивалася гарно; тепер слідний застій, однак є надія, що з новим роком почнеться нове життя. З новим роком думається будувати школу. Наші міщане-вендярі не тільки нічим не причиняються до розвитку кольонії, а ще їй шкодять і деморалізують.

К. Матвійчук.

Оголошення.

Вже вийшов!

Календар „Праці“ на 1924 р. вже опустив печатню. Зміст багатий, добірний і гарний.

Ціна 1. прим. в Бразилії 3\$00 без пересилки поштової а для Аргентини 1 пез і 50 цент. без поштового.

Замовляйте скоренько! Наклад невеликий.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖІ

В кінці лінії „Есперанса“ 2. (вісінал) в віддаленю 12-цять кілометрів від станиці Дорізону, Муніципію Марешаль Маллет маємо до продажі великий комплекс землі. Ся земля надасть ся до управи і є герваль ліс і капоейри. Спродасть ся по більшій і меншій скількості. Інтересовані нехай голосяться до Олекси Шеремети в Марешаль Маллет а в Дорізони до Михайла Бабірецького. Спішіться то ще тано купите!

УЖЕ прийшли замовлені Просвітною Секцією підручники шкільні і можна їх замовляти у Ред. „Праці“ по ціні:

1. С. Черкасенко: Буквар — 1\$400 (вже видрукований)

ШИРІТЬ „ПРАЦЮ!“

**Російсько-балтійський
ЛЬОЙД**

Russisch-Baltischer

LLOYD

Tauenzienstrasse 12 a, Berlin N. 50.

Пошукує перворядних представників до припинання ладунків, товарових і харчевих посилок, як також грошевих переказів до Росії.

Кореспонденти у всіх більших містах Росії, України, Криму, Кавказу й Сибіру.

Акредитивні письма, чеки виміна грошей. Грошеві посилки до Росії в різній валюті.

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬКА ТОРГОВЛЯ В МІСТІ ІРАТІ

В. КОЗАКЕВИЧА

ПОСИЛАЄ НА СКЛАДІ великий вибір різноманітної матерії каземіри, пал...

існують філії не лише на папері, а й у словах, а виявляються вони і на ділі, і другим свідомим оселям приходиться червоніти перед ними за свою байдужність до всіх закликів Директорії Укр. Союзу.

Але велике громадське діло зроблене, Український Союз існує і батьком цього Союзу є П. Карманський.

Праця Петра Карманського в Бразилії для українського народу всім нам відома і навіть за океаном. Петро Карманський є для нас дорогий не лише, як чоловік світлої не заплямленої чесноти на протязі довгого часу своєї громадської праці, що вже це одно його ставить на історичну лісту почетних діячів нашого культурного поступу, але він є для нас ще дорожчий, як поет.

Хто не читав його книжки „За честь і волю“, той не знає найбільшого сучасного українського поета, який в ліричних віршах вилив всю нашу скорб розп'ятого „на хрест страждань“ свого під'яреного народу.

Правда, більшість його поезій, як симфонічна оркестра, не для всіх будуть добре зрозумілі через свою глибокiсть, але такі, як „Галицькі листи“ — будуть добре зрозумілі і для малої дитини. Я не хочу цим самим понизити літературного значіння „Галицьких листів“, в порів'янні з іншими глибшими віршами, але цим самим хочу лише підкреслити, що ця книжка можна дати в руки, як професору університету, так і школяреві початкової школи — і кождий із них буде нею задоволений. В цій книжці, як вчений, так і малограмотний побаче, як в зеркалі:

„Всі сльози бідних вдів і всі плачі сиріт, Наруги й нагаї і рани й жах тюрем“ і багато ще іншого, від чого лише у чоловіка з камінним серцем і деревяною душею не заворушиться бодай почуття жалості і любови до свого поганьбленого рідного.

Книжка „За честь і волю“, це є іскра, яка може спалахнути пожежу повстання — як не з старого, то з молодого, більше свідомого, підрастаючого покоління, і „розвалити на все тюремні катакомби“.

Ось чому наш молодий Драматично-Забавовий Кружок дає концерт на честь нашого дорогого громадянина і поета П. Карманського“.

Концерт розпочався бразилійським і українськими гімнами. В часі деклямацій можна було бачити не одні заплакані очі. Оплесків не було; лише слова: „красно“, „гарно“, та гробове мовчання, яке свідчило, що люди зрозуміли про що деклямувалось і що тут було не місце оплескам. Концерт лишив по собі сильне вражіння, і на довго залишиться в пам'яті кольоністів.

С. Савицький.

Дня 28. жовтня ц. р. відбувся диточий іспит у школі на кол. Антоніо Кандідо (літ. Збарейра).

бірецького. Спішіть же то це тано купите!

УЖЕ прийшли замовлені Просвітною Секцією підручники шкільні і можна їх замовляти у Ред. „Праці“ по ціні:

1. С. Черкасенко: Буквар — 1\$400 (вже вичерпаний).
2. А. Крушельницький: Друга Читанка — 2\$600
3. А. Крушельницький: Третя Читанка — 3\$500.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

На бувшій мілітарній кольонії Шопінь, над Ігвассу, що віддалена від Гварануави на 21 миль, єсть до продажі великий, вже розмірений комплекс землі для наших поселенців, які знайдуть там своїх братів Українців, мешкаючих на Шопінь вже 12 літ. Земля дуже добре надається на всі роди збіжжя, є герва матте і кана. Зголошуватися до п. José Franquelim de Oliveira em Chopim, cor. Mangueirinha, via Guaruacava. 26—17

ПАВЛО ФЕДОРКІВ — почта, Vegreville Alberta, Canada пошукує свої сестри Розалії, яка 27 літ тому назад виїхала з села Косова повіт Чортків, до Аргентини і замешкала коло Rio Negro в Патагонії. Вона мала вийти заміж за Португальця і мала дві дівчині. Хтоби знав про нею де живе і подав їй адрес отримає нагороду або вона сама най зволить написати бо справа важна — спадкова. 45—5.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ на Ріо дас Педрас, коло Гварануави. Фашінал і земля до садження. Ціна 100\$000 за 1 алькер Речинець на 1 рік. Зголошуватися до Павла Вивюрки на Rio das Pedras.

ЕКСПЕДИЦІЙНИЙ ДІМ

Сильвестра Доняка

Всякі експедиції товарів, що переходять через Іраті, відбираю зі стації і пересилаю на місце призначення за умірковане винагородження.

Сильвестер Доняк, Іраті.

Найбільший український склеп

Івана Стодільного

на кольонії Іраті

має на складі великий вибір капелюхів і господарських знарядів, начиння кухонне і столове, товари споживчі і напитки красві та заграничні. Продажа по найнищих цінах. Купує всі продукти кольоніяльні.

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ В МІСТІ ІРАТІ

В. КОЗАКЕВИЧА

ПОСИДАЄ НА СКЛАДІ великий вибір різнородної матерії, каземіри, пал, понші (плащі), готові убрання, капелюхи; знаряди рільничі і господарські, начиння кухонне і столове, товари споживчі, напитки краєві і заграничні, різнородні диточі забавки і проче, що тільки входить в обсяг купецтва.

КУПУЄ пшеницю, жито, ячмінь, кукурузу, фасолю, горох, герву-матте, шкіри, віск, масло, яйця і інші продукту кольоніяльні.

Wlademiro Kozakevych

Iraty

Адреса тлгр.: «Kozak»

Paraná

BEVAM AS CERVEJAS DA

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлянтика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлянта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кождо скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлянтики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна з першорядних пивоварень в Куритибі — поручає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba», «Escurinha» і инше.

КУПУЄ до власної солодівні ЯЧМІНЬ у ріжній скількості і платить найвищу ціну.

CURITIBA — Caixa Postal 180

РЕДАГУЄ: ПРОФ. П. КАРМАНСЬКИЙ.